

Občianske noviny

HLAS

Trenčianske Stankovce

05/2018

hlas.stankovce@gmail.com

Môj názor

Demografický pokles prudko ovplyvňuje úroveň vzdelania. Je veľmi málo detí, počet škôl pritom zostáva. Stredné i vysoké školy zoberú všetkých, deti aj ich rodičia to vedia. Dotýkame sa jedného z najväčších problémov dnešných mladých ľudí – motivácie. Prečo by mali niečo robiť, ak to nie je potrebné? V prvom rade je dôležité zlepšiť podmienky učiteľa, aby mladí ľudia chceli vykonávať túto činnosť, keďže hrozí akútny nedostatok mladej učiteľskej sily.

Jednotlivé kroky v školstve musia začať nejakou legislatívnou zmenou, zmenami ekonomickými – v riadení škôl aj školstva ako rezortu, zmenami v obsahu vzdelávania, v metódach, v organizácii vyučovania a pod.

V dnešnom školstve sú omnoho dôležitejšie rôzne byrokratické a formálne úkony, ktoré má pedagóg a škola ako taká plniť – od vyplňania výkazov, triednickej dokumentácie, upozornení, predvolaní, zápisníc, hodnotení, atď. A aby toho nebolo málo, tak sa každý jeden školský rok musíme pasovať s novým štátnym vzdelávacím programom, podľa ktorého musíme meniť náš školský vzdelávací program a sústavne meniť učebné osnovy. Každý rok sa v každom ročníku menia názvy predmetov.

Napríklad aj to, že sa rušili školské dielne a teraz ich cez projekt ideme znova obnoviť.

Navzdory všetkým problémom v školstve, hlavne neustále zmeny na ministerstve, prevládalo v školskom kolektíve Základnej školy i škôlky pozitívne myslenie, ktoré sa zákonite prenášalo aj na žiakov.

Darina Sýkorová

O pár týždňov sa vrátíme...

Nová kniha o osudoch vojakov trenčianskeho regiónu v I. svetovej vojne od autora Slava Tomíka z Trenčianskych Stankoviec približuje čitateľom trochu zabudnutú históriu nášho regiónu – konkrétne obdobie I. svetovej vojny v rokoch 1914-1918.

V časoch, keď naši starí a prastarí rodičia boli mladí, zakladali si rodiny a plánovali svoje životy, tvrdo im do nich zasiahol vojnový konflikt. Ten mladých mužov vytrhol z prostredia, v ktorom žili, a rozmetá ich na všetky strany sveta. Mnohým z nich radikálne ovplyvnil životné osudy i osudy ich najbližších. Viacerí sa už domov nikdy nevrátili, iní prišli ako mrzáci so zdravotným postihnutím.

Ale všetci bez rozdielu, ktorí mali to šťastie a vrátili sa, boli natrvalo poznačení ukrutnosťami, ktorých boli svedkami aj účastníkmi na frontoch I. svetovej vojny. Ich psychika bola tým zasiahnutá a ťažko to zo seba dostávali. Ten, kto to neprežil, im nerozumel.

Kniha má názov „O pár týždňov sa vrátíme...“. Je v ňom vyjadrený paradox vojny. S týmito slovami sa lúčili muži so svojimi rodinami, keď v letných mesiacoch roku 1914 rukovali k útvarom. Všetci verili, že na jeseň, najneskôr do Vianoc, budú doma. Vojna sa však zvrhla na niekoľko-ročné masové vraždenie. Aj motív, ktorý autor zvolil na titulnú stranu knihy, je možno trochu drastický a mrazí z neho, ale vojakom v prvých línách skutočne smrť dýchala na chrbát a boli stále v jej prítomnosti.

Autor podáva zozbierané informácie z obcí **Malé a Veľké Stankovce, Rozvadze, Sedličná (teraz Trenčianske Stankovce), Selec, Veľké Bierovce, Opatovce a Krivosúd-Bodovka.**

Nájdete tu zoznamy vojakov, ktorí padli na bojiskách alebo zomreli na následky zranení a chorôb, aj krátke spomienky na tých, ktorí sa vrátili. Dva vojenské príbehy sú poskladané z obsiahlej zachovanej vojenskej korešpondencie a denníkov, ktoré autorovi poskytli potomkovia. Súčasťou knihy sú tiež zoznamy československých legiónárov z našich obcí a krátky prehľad vzniku légii a ich osudov. Všetko je chronologicky zasadené do udalostí vojny a priebehu bojov, aby čitatelia získali prehľad o tom, čo sa dialo nielen na bojiskách, ale i v zázemí.

Kniha „O pár týždňov sa vrátíme...“ je síce o vojne, ale verím, že Vás zaujmú osudy našich rodákov a získate aspoň základný prehľad o udalostiach tej doby.

Publikácia by mala byť v predaji v druhej polovici októbra 2018. Kontaktná osoba pre informácie a predaj knihy: Slavo Tomík, Rozvadze číslo 450, Trenčianske Stankovce, e-mail: tomik.s@azet.sk, tel.: 0904 308739.

Redakčná rada

Komunálne voľby 2018

Aktualita

Po štyroch rokoch máme možnosť voliť svojich zástupcov do obecného zastupiteľstva ako i starostu obce. Určitým prekvapením je prihlásený počet kandidátov za poslancov do OZ. Oproti predchádzajúcim voľbám v roku 2014, kedy bolo viac ako 20 kandidátov, bude v tohtoročných voľbách verejnosť rozhodovať iba medzi 13 kandidátmi.

Dôvodom uvedeného nezáujmu bude viacej. V posledných rokoch sa čoraz viac prejavuje absolútny nezáujem o veci verejné v celej spo-

ločnosti. Z uvedeného počtu terajších kandidátov podstatná časť má skúsenosti s prácou v Obecnom zastupiteľstve, t. j. v súčasnosti v ňom pôsobia, prípadne v minulosti pôsobili. Na predchádzajúcich voľbách v obci Trenčianske Stankovce v roku 2014 sa zúčastnilo 53 % voličov. Uvedený počet zúčastnených voličov len mierne prekročoval celoslovenskú účasť na voľbách, ktorá bola na úrovni 48 %.

Komunálne voľby nie sú voľby o politikoch a stranách, ale o ľuďoch. Komunálne voľby majú

veľký význam, lebo prostredníctvom volieb majú občania možnosť zasahovať do diania vo svojom okolí. Volíme si svojich zástupcov do obecného zastupiteľstva a starostu obce. Sú to ľudia, ktorí v najbližších štyroch rokoch budú rozhodovať o našom prostredí, v ktorom žijeme, budú mať vplyv na kvalitu života občanov obce. I preto je dôležité, aby sa ľudia zúčastnili komunálnych volieb. Reči, že aj tak sa nič nezmení, skôr svedčia o pohodlnosti ľudí, prečo sa nezúčastniť volieb.

Redakčná rada

ZOZNAM ZAREGISTROVANÝCH KANDIDÁTOV pre voľby starostu obce Trenčianske Stankovce

1. **Martin Markech**, JUDr., 37 r., starosta obce, nezávislý kandidát
2. **Martin Poruban**, Ing., 31 r., manažér zabezpečenia počítačových sietí, nezávislý kandidát

ZOZNAM ZAREGISTROVANÝCH KANDIDÁTOV pre voľby do Obecného zastupiteľstva v Trenčianskych Stankovciach

3. **Marián Bartíšek**, 52 r., SZČO, Doma dobre
4. **Matúš Beňovič**, Ing., 40 r., manažér, Národná koalícia
5. **Peter Justus**, 53 r., SZČO, nezávislý kandidát
6. **Jozef Kadák**, Ing., 62 r., technik, Národná koalícia
7. **Lenka Kičková**, 53 r., SZČO, Smer – sociálna demokracia
8. **Jaroslav Križan**, 46 r., SZČO, nezávislý kandidát
9. **Martin Kudla**, Ing., PhD., 46 r., finančný riaditeľ, nezávislý kandidát
10. **Miroslav Lahký**, 66 r., podnikateľ, Národná koalícia
11. **Jozef Mojžiš**, Ing., 61 r., živnostník, nezávislý kandidát
12. **Dušan Pevný**, 56 r., stavebný technik, nezávislý kandidát
13. **Tomáš Sliva**, 37 r., podnikateľ, Národná koalícia
14. **Oľga Šmatláková**, PaedDr., 56 r., učiteľka, nezávislá kandidátka
15. **Patrik Tomík**, 48 r., skladník, nezávislý kandidát

Požiarna zbrojnica mení svoj vzhľad

Chválime

Rekonštrukcia a prístavba požiarnej zbrojnice v našej obci začala v auguste tohto roka. Projektantom tejto investičnej akcie je Ing. Michal Baránek a zhotoviteľom je spoločnosť STACON s.r.o.

Realizácii predchádzala rozsiahla komunikácia medzi vedením obce, miestnym hasičským zborom či projektantom. Rokovaní sa zúčastnili aj ďalšie zložky spoločenského života obce, nakoľko sa uvažuje, že pristavená časť bude využitá na schôdzkovú činnosť ostatných

organizácií v obci alebo bude slúžiť ako zázemie pre spoločenské akcie usporiadané v areáli zbrojnice.

Hlavnou súčasťou prístavby je zasadacia (školiaca) miestnosť pre 24 osôb so sociálnym zázemím a kuchynkou a sklad pojazdnej hasičskej

techniky. Zároveň sa čiastočne rekonštruuje aj pôvodná časť zbrojnice, kúrenie, plyn, brány do garáží a iné súčasti. Nad starou časťou bude úplne nová strecha zjednotená v tvare a povrchu so strechou novej prístavby. Dobudujú sa spevnené plochy a zo strany od tanečného kola bude mať budova bezbariérový prístup.

Ako sme si overili u dodávateľa prác, termín realizácie je 7 mesiacov. Odovzdanie hotovej stavby obci by malo byť 10. marca 2019.

Už od jari roku 2017 rokovali poslanci s vedením obce i o ďalšom vývoji v tomto areáli. Rokovalo sa o potrebnej investícii do vonkajších priestorov, čo bude súčasťou druhej etapy prestavby. Tieto by po dokončení slúžili ako reprezentačné priestory pre domácie vystavovatelia či usporiadatelia spoločenských podujatí.

Názorov na rozsah potrebných krokov je viac, no v tejto chvíli sa bude musieť počkať na voľby, ako dopadnú a kam nasmerujú svoje rozhodnutia noví poslanci a starosta. No myslím si, že po realizácii prvej treba dokončiť aj druhú etapu, a umožniť tak rozvoj občianskych a spoločenských aktivít vo vynovenej budove či areáli.

Dušan Pevný

Bodovský pedál

Zaujalo nás

Občianske združenie „Robíme to pre deti“ vzniklo akosi samovoľne po usporiadaní alebo spolu usporiadaní rôznych podujatí pre deti (napr. detské olympijské hry, detské cyklo-preteky na Author maratóne, Deň detí a pod.)

Prvotná myšlienka usporiadať Bodovský pedál vznikla po rozhovore s Radom Tilandym z „Vrchárskej koruny Trenčianska“ (podujatie propagujúce cyklistické a turistické krásy nášho kraja). Bolo to na ich akcii ku Dňu otcov 17. 6. 2018. Pár dní trvalo, než táto myšlienka začala naberať jasnejšie kontúry. Isté bolo, že chceme urobiť detské cyklopreteky so súťažami a opekačkou. Pretože času nebolo mnoho, prežili sme pomerne hektické obdobie. Bolo potrebné riešiť záležitosti s úradmi, osloviť možných sponzorov, pripravovať súťaže. K tomu sa nabaľovali ďalšie nápady na oživenie podujatia. Preto sme oslovili DHZ Trenčianske Stankovce, Dášu Minárikovú a DJ Cesta, ktorí sa výborne postarali o sprievodný program.

V sobotu pred akciou nám nie veľmi prialo počasie. Našťastie v nedeľu ráno sa už vyjasnilo. Prípravy pokračovali od skorých ranných hodín. Prví účastníci sa začali schádzať od 9.00 hod. Napriek premočenej a blatistej trati sa na preteky prihlásilo 27 detí a 11 dospelých. O 11-tej hodine sme odštartovali preteky. Deti boli celkom potešené premočeným terénom, rodičia už menej. Po pretekoch si mohli všetci opieť špekačky a vychutnať guláš. Zábavu postupne rozprúdili DJ Cesto, dobrovoľní hasiči zo Stankoviec a Dáša Mináriková s ukážkami kynológie. Neskôr prišli na rad súťaže formou rozprávkového lesa. Tu sa však opäť obrátilo proti nám počasie a akciu sme museli predčasne ukončiť.

Na nultý ročník to bola napriek počasiu vydarená akcia. Veríme, že sa o rok opäť uvidíme v hojnejšom počte a v lepšom počasi.

V súčasnosti plánujeme eko-akciu na 13. 10. 2018 s názvom „Deti chránia prírodu“. Chceme vyzbierať odpady okolo Váhu v katastrálnom území Trenčianskych Stankoviec. Viac info pribudne cca dva týždne pred akciou na www.robimetopredeti.sk.

Radovan Ziegler

Sobota v pohybe

Udalosť

Tretie septembrové slnečné sobotné popoludnie sa zišlo v areáli Oddychového centra pomerne veľa ľudí, aby sa pozreli, ako sa podarilo zrekonštruovať viacúčelové ihrisko. Nové mantinely a nový športový povrch z umelej trávy si ako prví odskúšali v tradičnom futbalovom turnaji futbalisti z Malých Stankoviec, Veľkých Stankoviec, Sedličnej a Rozváz. Po urputných bojoch, ale v dobrej nálade a hlavne bez zranení, vyhrali futbalisti zo Sedličnej. Sokolskí volejbalisti si tak isto odskúšali svoje majstrovstvo na novom povrchu a svoj maratónsky zápas skončili ešte za denného svetla. Potrebnou údržbou prešiel aj futbalový povrch z umelej trávy, na ktorom strávili príjemné popoludnie aj naši najmenší v rôznych súťažiach a so záujmom si odskúšali rôzne atrakcie.

Najväčší záujem našich najmenších vyvolával nafukovací hrad so šmykľavkou. Bolo veľmi

zaujímavé sledovať všetky generácie ako sa bavia. Najmladší boli šťastní z drobných odmien a sladkostí, ktoré dostali za účasť a víťazstvá v množstve súťaží. Tí starší mali športový zážitok z futbalu, volejbalu, ale aj z dobrého gulášu. Všetci súťažiaci boli príjemne unavení a niektorí skalní sa rozchádzali vo večerných hodinách. Dúfajme, že toto novo zrekonštruované viacúčelové ihrisko bude čo najdlhšie slúžiť futbalistom, volejbalistom, tenistom, hokejbalistom, floorbalistom a ostatným športovcom našej obce.

Na záver je potrebné spomenúť a hlavne poďakovať vedeniu obce a starostovi JUDr. Martinovi Markechovi, ktorí spoločne pripravili toto milé športové popoludnie a hlavne zabezpečili potrebné finančné prostriedky z obce a Slovenského futbalového zväzu na rekonštrukciu tohto viacúčelového ihriska.

Vendelín Sedláček

Ženatí verzus slobodní

Tradície

Dňa 28. júla 2018 sa uskutočnil 8. ročník futbalového zápasu medzi ženatými a slobodnými chlapmi v Rozvázdoch. Už od ranných hodín chlapi pod vedením Vilka Koprivňanského varili chutný guláš, ktorý sa podával počas zápasu. Zraz futbalových nadšencov, pripravených vyhrať za svoju kategóriu, bol o tretej popoludní. Zlatý horkastý mok - pivo i tuhšie pálené spolu s fúrikom s červeným krížom na boku boli prichystané k zásahu prvej pomoci.

Začiatok futbalu rozhodca pán Pišerl odpískal o pol šiestej v podvečer. Pribeh zápasu bol vyrovnaný, veselý, miestami napínavý. Prvý polčas viedli slobodní mládenci 2:1, no zápas skončil

nerozhodne 6:6. Po pokutových kopoch zdolali skúsenejší ženatí chlapi slobodných 7:6. Už tradične došlo aj k zraneniam (Šaňo Piláthy), ktorý si privodil zranenie v dolnej časti nohy.

Nielen z rozprávania hlavného organizátora

podujatia Romana Rožníka, ale aj množstva priamych účastníkov môžem povedať, že sa podujatie vydarilo nad mieru a v budúcom roku bude pokračovať ďalším ročníkom.

Monika Pevná

Slovo pri odchode z riaditeľne

V súvislosti s ukončením dlhoročnej riadiacej a pedagogickej činnosti pani Mgr. Dariny Sýkorovej – riaditeľky Základnej školy Jána Lipského s materskou školou Trenčianske Stankovce, sme jej položili niekoľko otázok na zhodnotenie obdobia, počas ktorého na našej škole pôsobila. V mene celej redakčnej rady Hlasu jej zároveň ďakujeme za odvedenú prácu, za vynikajúcu spoluprácu s našimi novinami a do nového životného obdobia prajeme hlavne pevné zdravie, šťastie, lásku, pokoj a veľa optimizmu.

Aké boli vaše začiatky pôsobenia vo funkcii riaditeľky školy?

„Od môjho menovania sa uskutočnili mnohé zmeny. Najskôr škola patrila pod Okresný národný výbor v Trenčíne, potom pod Školskú správu, ďalej Okresný úrad v Trenčíne, nakoniec pod Krajský školský úrad, odkiaľ sme prešli do zriaďovateľskej pôsobnosti obce. V tomto období financie škole prideliovali menované úrady. Práca bola oveľa náročnejšia, lebo sme mali v škole jeden počítač pre ekonómku i riaditeľa, a tak všetky potrebné dokumenty som si pripravovala doma.“

Čo pokladáte za svoj najväčší úspech?

„Radosť som mala vždy, keď sa podarilo úspešne splniť plánované úlohy. 1. januára 1997 sme ako prvá dedinská škola v okrese Trenčín prešli do právnej subjektivity a stali sme sa samostatnou rozpočtovou organizáciou, tak sme si mohli s našimi financiami rozhodovať samostatne. V roku 1997 MŠ SR na základe predloženého projektu zaradilo školu do Národnej siete škôl podporujúcich zdravie v Slovenskej republike.“

V roku 2001 bol škole prepožičaný čestný názov školy po Jánovi Lipskom, našom rodákovi zo Sedličnej, čo nás zaviazovalo neustále skvalitňovať našu prácu. V roku 2004 sa súčasťou našej školy stala materská škola. V roku 2005 škola prešla pod obec.

Zapojením do mnohých projektov sa nám podarilo zmodernizovať výchovno-vzdelávací proces. Zakúpili sme digitálnu techniku a iné školské pomôcky. Tieto zmeny boli vždy uskutočňované s túžbou ísť dopredu, prispôbiť školu novým požiadavkám. Okrem toho bolo potrebné venovať pozornosť budovám MŠ, ZŠ a ŠKD, ktorých niektoré časti boli v havarijnom stave.

Bola uskutočnená plynofikácia školy, vymenená strecha na budove, podlaha v telocvični, okná, dvere a nábytok v MŠ, ZŠ a v ŠKD, zateplená ŠKD, uskutočnená rekonštrukcia sociálnych zariadení v materskej i základnej škole, prebudovaná gymnastická sála z bývalej uholne, rekonštrukcia šatní v škole, vybudované detské dopravné ihrisko pri MŠ, vybudovaná keramická dielňa s pecou na vypaľovanie a mnohé ďalšie plánované úlohy v koncepčnom zámere rozvoja školy.

Zatiaľ najväčší rozsah prác v oblasti rekonštrukcie školy bol vykonaný v školskom roku 2010/2011. Z Európskych fondov bola škola zateplená, vymenené okná, prevedená rekonštrukcia kotolne, radiátorov, elektrických rozvodov, školskej kuchyne a vybudované ďalšie 4 nové odborné učebne.

V školskom roku 2015/2016 sme rozšírili priestory zborovne, komplexne sa prestavali

Rozhovor

umývadlové výklenky v triedach a v kabinetoch, vymenili sa vstavané skrine na chodbách a v triedach a zmodernizovali sme chodby.

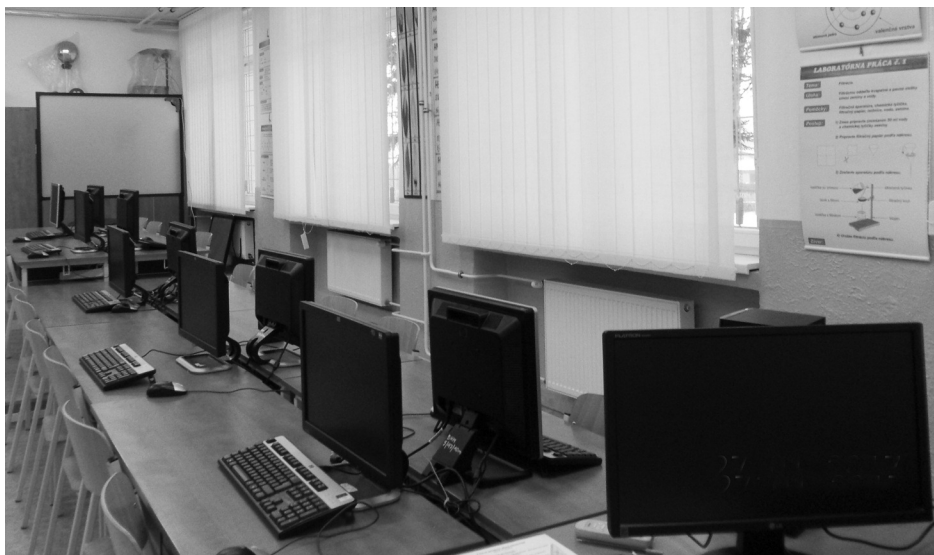
Uplynulý rok sme uskutočnili rekonštrukciu materskej školy z projektu Európskej únie. Verím, že i rozšírenie kapacity materskej školy sa čoskoro podarí zrealizovať.“

Čo sa vám nepodarilo dosiahnuť?

„Hoci sme od obce dostali všetky finančné prostriedky poskytnuté ministerstvom, pomohli nám i financie získané z prenájmu a z podielu daní PO a FO 2%, niektoré plánované úlohy boli finančne náročnejšie a často sme museli riešiť v prvom rade havarijné stavy. Nepodarilo sa vybudovať altánok v areáli školy na vyučovanie, multifunkčné športové ihrisko, prístupovú cestu k rodinným domom s oplotením školského areálu a ateliér na vyučovanie v podkrovi.“

Akí boli kolegovia učiteľia, pedagogickí pracovníci?

„S uspokojením môžem konštatovať, že to boli roky naplnené svedomitou prácou učiteľiek, učiteľov, kuchárov, upratovačiek, školníkov, prevádzkových pracovníkov. Som hrdá, že som mohla s nimi spolupracovať, lebo nikdy sme neriešili nedorozumenia, hádky a spory medzi nimi. Učili tu skvelí pedagógovia, od ktorých som sa i ja veľa naučila.“

Všetci vieme, že práca v škole je veľmi náročná, ktorej výsledky nevidieť zo dňa na deň. Treba na to vynaložiť veľa úsilia a trpezlivosti. To sa nám darilo dosiahnuť i tým, že kolektív sa neuspokojoval s málom. Bol stabilný a každý rok prichádzal s niečím novým, čo by deti, žiakov, rodičov, ale aj nás samotných uspokojovalo. Nikdy mu nechýbala chuť a odvaha do práce, čoho dôkazom bol rušný a tvorivý život školy s aktivitami pre žiakov aj pre zamestnancov, ktoré neboli náhodné a nárazové, ale ktoré mali svoju tradíciu a boli cieľené za účelom maximálneho rozvoja osobnosti žiaka."

Akí boli žiaci?

„Asi je výhoda, že sme dedinská škola a vždy sme čo najskôr riešili ich priestupky a prizývali sme si rodičov, ktorí ochotne spolupracovali so školou. Dnes má už takmer každý školák mobil, tablet a počítač. Deti už vo veľmi skorom veku prichádzajú do kontaktu so sociálnymi sieťami. V istom zmysle majú všetko. Majú pocit, že niektoré veci nepotrebujú, preto je ťažšie ich zaujať ako kedysi.

Sú v niečom iní ako kedysi, ale v niečom sú aj rovnakí. Veľa informácií si môžu vyhľadať na internete. Spočiatku žiaci chodili do knižnice a hľadali

informácie v knihách, dnes čítajú veľmi málo. Žiak dnes povie: „Načo sa to mám učiť, veď si to „vygúglím.“ Ak tomu máme čeliť, škola nemôže nahradiť rodinu, s deťmi sa musia rozprávať predovšetkým ich rodičia.

Ďalší veľký problém, ktorý sa objavuje, je rastúci počet detí so psychickými poruchami a chybami. Napriek tomu verím, že všetci žiaci, ktorí túto školu navštevovali, navštevujú, a aj tí, čo ju len budú navštevovať, opustia jej ochranné krídla

s krásnou spomienkou, vďačnosťou za všetko, čo im dala a vždy sa sem budú radi vracat."

Čo popísať na záver novému vedeniu školy?

„Želám im veľa elánu, odvahy, tvorivých síl a optimizmu pri napĺňaní takeho dôležitého poslania, akým je výchova a vzdelávanie detí. Nech optimizmus a láskavosť pedagógov ovplyvňuje a motivuje žiakov tejto školy ešte veľa rokov, pretože: všetci sme žiaci, všetci sme učitelia, všetci chceme niečo v živote dokázať."

Darina Sýkorová, Radovan Siva

Stolný tenista - Davidko

Mladé talenty

Stolný tenis je druh športu, pri ktorom je snahou hráča zahrať loptičku ponad, prípadne popri sieťke na špeciálnom stole tak, aby jej vrátenie spôsobovalo ťažkosti súperovi, prípadne aby ju nemohol vrátiť. Túto najrýchlejšiu hru na svete začal trénovať aj jedenásťročný chlapec z Veľkých Stankoviec - David Dohňanský.

Počula som, že tá bavia viaceré športy. Aké sú to a ktorý je pre teba ten naj?

„Hrávam futbal za mladších žiakov, za OŠK Trenčianske Stankovce. Na hodinách telesnej výchovy

na ZŠ Jána Lipského ma bavil florbal. No najviac sa venujem stolnému tenisu, ktorý hrávam za stolnotenisový klub KERAMING - KUBRAN Trenčín pod vedením pána trénera Dušana Zelmána."

Kto ťa priviedol k stolnému tenisu a kde si s ním začal?

„Úplnou náhodou. S mojimi rodičmi (pre ozrejmenie sú to Matej Dohňanský a Simona Hrušovská) som bol na jednom pobyte. Mali tam pingpongový stôl a tak som to vyskúšal. Bavilo ma to, tak ma rodičia prihlásili najskôr na krúžok stolného tenisu, ktorý viedol môj súčasný tréner a neskôr som začal trénovať aj s členmi klubu. Teraz som už aj ja členom klubu a reprezentujem ho na rôznych súťažiach."

Budeš pokračovať na základnej škole v Trenčianskych Stankovciach?

„Nie, začínam študovať na Súkromnom športovom gymnáziu v Trenčianskych Tepličiach, so zameraním na stolný tenis."

Čo pokladáš zatiaľ za svoj najväčší úspech?

„Zúčastnil som sa stolnotenisového turnaja o Pohár primátora mesta Trenčianske Teplice, kde som sa umiestnil na 2. mieste."

Máš nejaký vzor v stolnom tenise?

„Pre mňa najväčším vzorom je môj tréner Dušan Zelman. Chcel by som hrať stolný tenis minimálne tak dobre ako on."

Monika Pevná

Kurz spoločenských tancov

Oznam

TKO Trenčianske Stankovce si dovoľuje oznámiť priaznivcom spoločenského tanca, že v sobotu 22. septembra 2018 v telocvični ZŠ Jána Lipského zahájil VII. ročník kurzu spoločenských tancov. Budú bývať tradične o siedmej hodine večer. Naučíme vás tancovať štandardné, latinskoamerické a ľudové tance. Budeme veľmi radi, ak si nájdete čas na príjemnú a užitočnú zábavu a strávite v príjemnej spoločnosti sobotný večer.

Vendelín Sedláček

100 rokov od Veľkej vojny

Historické súvislosti

Roky s osmičkou na konci, tzv. „osmičkové roky“, nesú so sebou určitú symboliku. Je to dané najmä tým, že v týchto rokoch sa udiali pre náš národ významné historické udalosti. K rokom, ktoré najviac poznačili ďalšie smerovanie slovenského národa do budúcnosti bezpochyby patrí rok 1918. Slováci, Česi i Moravia sa vymanili zo stáročného zväzku s cisárskou monarchiou Rakúsko-Uhorska. V mnohonárodnostnej ríši slovanské národy patrili k „druhotriednym“ národom a najmä na Slovákov bol koncom 19. storočia zo strany Maďarov vyvíjaný čoraz väčší tlak na asimiláciu a splynutie so štátotvorným národom. Až prehratá vojna a rozpad Rakúsko-Uhorska dali možnosť viacerým národom sa osamostatniť. Pre nás sa toto udialo 28. októbra 1918, kedy bola v Prahe vyhlásená Československá republika a 30. októbra sa v Turčianskom Svätom Martine zástupcovia slovenského národa v memorande prihlásili k myšlienke spoločného štátu Čechov a Slovákov.

Rok 1918 bol už piatym rokom vojnového besnenia Veľkej vojny, neskôr nazvanej 1. svetová. Obe bojujúce strany – Centrálné mocnosti (Nemecko, Rakúsko-Uhorsko, Turecko a Bulharsko) a štáty Dohody (Francúzsko, Veľká Británia, Taliansko, Belgicko, Srbsko, Čierna Hora, Rumunsko, do roku 1917 aj Rusko) v krutých bitkách stratili už státisíce vojakov. Títo zahynuli nielen priamo na bojiskách, ale zomreli na rôzne choroby (cholera, týfus, malária) alebo na následky zranení. Hospodárske situácie krajín, ktoré sa zapojili do vojny, boli kritické. Obrovské finančné zdroje na zbraň a armádu už nebolo odkiaľ čerpať. Niektoré krajiny stáli doslova pred kolapsom ekonomiky. Ľudia hladovali, rozmáhal sa čierny obchod. Nový rakúsky cisár Karol I., ktorý nastúpil na trón po zomrelom Františkovi Jozefovi, v roku 1917 usúdil, že monarchia je finančne úplne vyčerpaná. No vojenský spojenec a hlavný ťahúň bojových akcií, Nemecko, mu nedovolilo ukončiť boje. Jedinou šancou na naplnenie štátnej kasy bolo víťazstvo vo vojne.

A pritom to mala byť len krátka, niekoľkotýždňová vojenská výprava, ktorou mala rakúska monarchia priviesť neposlušných Srbov k rozumu. Zámienkou bol atentát srbských nacionalistov na následníka trónu v Sarajeve. Skutočným dôvodom vojny bol však boj o mocenský vplyv Nemecka a Rakúsko-Uhorska na Balkáne, ovládnutie cesty k náleziskám ropy na Blízkom Východe a zväčšenie koloniálnych území. Z tohto dôvodu boli milióny obyčajných ľudí bezohľadne vrhnutých do víru vojny, ktorý ich rozmetal do všetkých strán Európy.

Muži z našej oblasti rukovali najmä k 71. pešiemu pluku alebo k 15. honvédskeму pluku v Trenčíne. 71. pluk bol umiestnený vo Fridrichových kasárňach (terajšie kasárne pri hlavnej stanici), honvédske vojsko a domobrana v honvédske kasárňach (neskoršie Masarykove kasárne) v dolnej časti mesta. Odtiaľ boli vojaci dopravovaní do blízkosti frontových línii. Tu boli nasadzovaní najmä ako pechota alebo príslušníci delostreleckých batérií. Prvé boje Veľkej vojny sa rozpútali na západnom fronte už

začiatkom augusta. Nemecko nerešpektovalo neutralitu Luxemburska a Belgicka a podľa tzv. Schlieffenovho plánu chcelo rýchlym útokom cez tieto štáty a severovýchodné Francúzsko v čo najkratšom čase dobyť Paríž. Ale spojenec Francúzska, cárské Rusko, dokázalo nečakane rýchlo zmobilizovať svoje obrovské vojenské zálohy a utvorilo východný front už v polovici augusta. Medzitým Rakúsko-Uhorsko zaútočilo na Srbsko. Po vstupe Ruska do vojny však bolo nútené, takisto ako Nemecko, presúvať na východný front veľkú časť svojich divízií.

Drvivá väčšina slovenských vojakov bola začiatkom vojny zapojená práve do bojov proti ruskej armáde v pohraničných oblastiach Rakúsko-Uhorska – v Haliči a Bukovine (juhovýchodné Poľsko a západná Ukrajina). Už od 22. augusta 1914 sa príslušníci trenčianskych plukov zúčastňovali silných bojov pri poľskom Krašniku a Lubline. Tieto boje boli nazvané ako „krvavý kúpel“, pretože v nich zahynulo mnoho vojakov 71. pluku. Podobných bitiek sa v priebehu najbližších mesiacov udialo na niekoľko sto kilometrov dlhom fronte veľa a mali za následok veľké straty na oboch stranách. Do konca roka 1914 prišlo Rakúsko-Uhorsko asi o jeden milión vojakov. Tieto obrovské straty boli dané z časti otvoreným spôsobom boja, keďže začiatkom vojny ešte bojové línie neboli rozryté zákopmi. Ale najmä novým charakterom vedenia vojny spôsobenom technickými výtvarkami.

Časy jazdcov s vytrasenými šablami boli preč. Museli ustúpiť pechote vyzbrojenej opakovacími puškami, guľometmi a delostrelectvu, ktoré využívalo kanóny, húfnice a mažiare veľkých kalibrov. Situácia sa skomplikovala vstupom Talianska do vojny, ktoré sa pridalo na stranu Dohody. Cisárske velenie bolo donútené presúvať svojich vojakov zo srbského a ruského aj na taliansky front. Ten sa stabilizoval na pohraničnej rieke Soča, kde si rakúsko-uhorské jednotky v krasovom masíve vytvorili obranný systém (zákopy, kaverny), ktorý Taliani nedokázali prekonať ani v priebehu dva a pol roka v jedenástich intenzívnych bitkách. Koncom roka 1917 však rakúsko-uhorská armáda posilnená nemeckými divíziami prelomila frontové línie a zatlačila Talianov do vnútrozemia, k rieke Piava. Koncom roka 1917 sa nemeckým tajným službám podarilo rozbiť východný front, keď podporou boľševických síl v Rusku pomohli k pádu cárskeho režimu a rozkladu armády. Po následnom rozpútaní občianskej vojny v Rusku a podpise mierovej zmluvy v Breste Litevskom, Rusko ukončilo boje na fronte a Nemecko mohlo svoje divízie vrhnúť do bojov na západnom fronte. Mohutné ofenzívy v roku 1918 ale úspech nepriniesli. Nemecku už dochádzal dych a medzitým sa vo Francúzsku do bojov zapojila aj americká armáda. 11. novembra 1918 bolo nemecké velenie prinútené podpísať prímerie a boje skončili.

Celkovo vo vojne bolo zabitých alebo zomrelo na následky zranení a chorôb asi 8 miliónov vojakov. Ďalších 21 miliónov bolo zranených. Vojna zapríčinila úmrtie asi 6,6 milióna civilistov a aby toho utrpenia nebolo dosť, v roku 1918 sa po celom svete rozšírila epidémia tzv. španielskej chrípky, ktorej padlo za obeť okolo 80 miliónov ľudí, prevažne stredného veku.

Z našich obcí (Malé a Veľké Stankovce, Rozvadze, Sedličná) zomrelo vo Veľkej vojne 41 mužov.

V Haliči a Bukovine zahynuli: Ondrej Horňáček, Michal Medvedík, Michal Fabo, Ján Horňáček-Chovanec, Adam Mojžiš, Ondrej Tanáč, Štefan Minárik, Štefan Sapák, Štefan Zlatoš z Malých Stankoviec. Ján Hrušovský, Michal Straka, Ondrej Hudec, Štefan Kluka, Ondrej Petro, Štefan Hladký z Veľkých Stankoviec. Ondrej Beták, Ján Kňazek, Gustáv Pauchly, Ján Tomík, Štefan Pevný z Rozvázdz. V ruskom zajatí zomreli: Štefan Zahumenský z Veľkých Stankoviec a Ján Švančara zo Sedličnej. Na talianskom fronte padol Štefan Dobias z Veľkých Stankoviec a Ondrej Zemánek zo Sedličnej. V Srbsku zomreli: Ján Oravec z Veľkých Stankoviec a Jozef Staník zo Sedličnej. V Albánsku zomrel na choleru Ondrej Kadlečík z Malých Stankoviec. Vo Francúzsku ako legionár čs. vojska zahynul Ján Humera z Malých Stankoviec. V Rumunsku padol Ján Ďuriš z Veľkých Stankoviec. Na dosiaľ neznáмом mieste vo vojne zahynuli: Pavol Fraňo, Ondrej Klobušický, Štefan Mojžiš z Malých Stankoviec, Michal Chudý, Pavol Zahumenský z Veľkých Stankoviec, Ondrej Vašek z Rozvázdz, Ondrej Chrastina, Ján Mojžiš, Ján Podzemný zo Sedličnej. Na španielsku chrípku ochorel a už doma v Rozvázdoch zomrel Štefan Fandro. V Malých Stankovciach „Na Belovci“ bol po návrate z vojny zastrelený maďarskými vojakmi Štefan Kuník. Prežití útrapy a zranenia sa podpísali na zdraví Michala Goliaša z Rozvázdz, ktorým podľahol v Trenčíne takmer dva roky po vojne.

Na pamiatku týchto našich rodákov a aj ďalších, ktorí zahynuli v II. svetovej vojne, obec Trenčianske Stankovce inštaluje pamätník, ktorý bude nám aj generáciám po nás pripomínať ich ťažké životné osudy. Dva masívne kamenné bloky budú symbolizovať dva vojnové konflikty, ktoré tvrdo doľahli na obyčajného človeka a doslova ho pritlačili k zemi. Mnohým ľuďom a rodinám zásadne zmenili životy a ovplyvnili ich smerovanie. **Pamätník obetiam I. a II. svetovej vojny pochádzajúcich z našich obcí bude slávnostne odhalený pri Obecnom úrade 3. alebo 4. novembra 2018** (dátum a čas budú ešte spresnené a oznámené).

Všetky obeť I. svetovej vojny si tiež pripomenieme v čase, keď uplynie presne 100 rokov od oficiálneho ukončenia vojny. **V nedeľu 11. novembra o 11. hodine a 11. minúte dopoludnia sa rozozvučia všetky zvony na kostoloch v našej i okolitých obciach.** Zvony vo vojne trpeli spoločne s ľuďmi. Strávané z kostolných veží a zvoníc, rozbité a pretavené na hlavne kanónov a nábojnice rozsievali po bojiskách smrť. Tak ako vojaci, ktorí boli prevažne kresťania, museli aj zvony zabíjať ovplyvnení cudzou vôľou. Teraz však hlas zvonov zaznie z veží a pripomenie nám túto smutnú kapitolu našich dejín.

Tí, ktorí budú mať záujem dozvedieť sa viac o udalostiach pred 100 rokmi, o osudoch našich starých a prastarých rodičov nielen v zákopoch bojového poľa, ale i v zázemí – budú mať možnosť toto si prečítať **v novo spracovanej knihe s názvom „O pár týždňov sa vrátíme...“**. Obsahom knihy sú životné príbehy, osudy, myšlienky a túžby po domove a najbližších, o ktorých písali vojaci na frontových vojenských kartách. Sú tu zoznamy tých, ktorí sa už domov nevrátili a tiež legionárov, ktorí bojovali pod zástavou novovzniknutej republiky v ďalekej cudzine. Kniha mapuje nielen bývalé obce Trenčianskych Stankoviec ale i susedné obce: Selec, Veľké Bierovce, Opatovce a Krivosúd-Bodovku.

Kniha bude v predaji v priebehu mesiaca október 2018.

Pramene:

Vojenský historický archív Bratislava „Zbierka vojenských matrik“

Vojenský historický archív Bratislava „Vojnové hroby a cintoríny na Slovensku“, okres Trenčín, šk. 67.

Vojenský ústredný archív v Prahe „Kartotéka padlých v 1. svetovej válce“ (<http://www.vuapraha.cz/>)

MV SR, ŠABA, Trenčín „Evidencia vojnových poškodencov a štátnych starobných podpôr“, šk. 6, ev. č. 223.

Úmrtňá matrika v Trenčianskych Stankovciach

Slavo Tomík

Detský folklórny súbor

Folklor

Detský folklórny súbor bude v školskom roku 2018/2019 pracovať v zmenenom režime. Po dohode a v spolupráci s vedením ZŠ Jána

Lipského si ho pod svoj patronát zoberie FS Rozvadžan. Zámerom je vytvoriť tri vekové skupiny najmladších folklóristov. Jedna skupina

detí, ktoré navštevujú MŠ, bude pracovať v prípravke. Druhá skupina detí sa bude skladať zo žiakov I. stupňa a tretia skupina z detí, ktoré navštevujú II. stupeň ZŠ. Ako sa tento zámer podarí zrealizovať je len v rukách rodičov, v akom počte prihlásia svoje deti do jednotlivých skupín. FS Rozvadžan zabezpečí personálne a odborné vedenie jednotlivých skupín a postará sa o vystúpenia detí na festivaloch a regionálnych prehliadkach folklórnych skupín.

Rodičia, ktorí majú záujem, aby ich deti užitočne trávil svoj čas vo folklóre súbore, nech ich prihlásia na tanečné tréningy v telocvični ZŠ každý piatok o 19:00 hodine alebo na javiskových skúškach v Spoločenskom dome každú nedeľu o 18:00 hodine. Možné prihlásenie alebo informácie dostanete na tel. číslach 0904 897 568, 0905 604 975, alebo mailových adresách terezakadakov@gmail.com, sedven@centrum.sk.

Vendelín Sedláček

Čo ste o hubách nevedeli

Naše rady

Bohatá nádielka hribov teší nejedného hubára. Nie všetci však vedia, ako správne huby zbierať a čo s nimi následne spraviť. Prinášame vám niekoľko informácií, ako huby zbierať, rozoznať, čo najlepšie usušiť aj to, ako ich spracovať.

Hubári sa delia na dve skupiny. Jedna skupina tvrdí, že huby treba odrezávať, druhá, že ich treba odtrhávať. Podhubie odtrhnutím nepoškodíme. Práve na spodku hlúbika sú dôležité určovacie znaky, ktoré nám pomôžu rozoznať hubu, aby sme nenazbierali napríklad muchotrávku zelenú. Treba jemne vybrať zo zeme celú plodnicu. Vzniknutú jamku zahrnúť zemnou a jemne pritlačiť.

So spracovaním je najlepšie začať už v teréne. Očistiť všetky červivé alebo nahnilé časti. Brať len zdravé a mladé huby. Huby zbierať do košíkov, plátennej tašky alebo do podobných vzdušných nádob. Nie do igelitky. Po príchode domov ich treba čo najskôr spracovať, alebo

aspoň rozložiť na väčšiu plochu, aby sa nespárali a dať do chladu, kde pár hodín vydržia. Potom spracovávať, sušiť, variť, mraziť alebo konzumovať. Huby by sa mali sušiť čo najrýchlejšie, ale tak, aby teplota nepresiahla 40 stupňov Celzia. V sušičkách na ovocie sa huby sušiť môžu. Na rozdiel od bylín sa môžu sušiť aj na priamom slnku, najlepšie na sitku, záclone či na niečom vzdušnom. Ak na papieri, tak na čistom baliacom. Mali by sa usušiť za 24 hodín, dlhšie ako dva dni nie. Ak sa do dvoch dní neusušia, sú stále mokré, začínú hniť a kaziť sa. Keď sú huby úplne suché, treba ich uskladniť do dobre zavretej a utesnenej sklenenej nádoby a uchovávať ich v tme.

Na sušenie sú najvhodnejšie hribovité huby - dubáky, teda hrib smrekový, dubový, borový, biele hriby. Ale aj „modráky“, čo je hrib „zrnitohlúbikový“ a hrib siný. Výborné sú aj sušené masliaky, ale tam sa musia ošúpať klobúčky. Okrem toho sa dajú sušiť aj suchohriby, kozáky, bedle a niektoré plávky. Tuhšie huby sa dajú usušené rozmixovať na hubový prášok a použiť ako prísadu do polievok alebo omáčok ako dochucovadlo.

Huby sa môžu dávať aj do mrazničky. Spracovanie pred ich zamrazením je rôzne. Keď si chcete „bedlové“ klobúky alebo veľké rezy dubákov odložiť na vyprážanie, tak tie sa zamrazujú surové. Dokonca si môžete spraviť polotovary, že si ich vopred obalíte v trojitom obale a zamrazíte ich. Lepší spôsob je huby podusiť, aj keď bez oleja, len posoliť a dať do panvičky. Alebo obvariť, nahádzať do horúcej vody, zliať, schladiť a tak dať do mrazničky. Čerstvé huby nevydržia v mrazničke tak dlho a strácajú chuťové vlastnosti aj vôňu. Podusené huby vydržia oveľa dlhšie.

A na záver, veľa šťastia pri zbere húb a potom dobrú chuť!

Štefan Šmatlák

Stopy človeka

Historické postavy

Legendy ostávajú, žijú ďalej v našich srdciach, ale ich fluidum je prítomné aj po rokoch. V zanechaných dielach, myšlienkach a postojoch. Vraveli nám, že existovať na tomto svete má zmysel a veľkosť človeka nezávisí od toho, či bol na očiach širokej verejnosti. Jeho myšlienky a činy pohládzajú dokonca celé generácie a žije v nich ďalej. Takéto fluidum vždy cítim, keď listujem v rodnej kronike Šmatlákovcov, ktorá je písaná od 3. novembra 1918. Teda prvá zmienka bude mať 100 rokov.

„V rodnej krajine vždy hľadám prítomnosť človeka. Musí tam byť - veď v piaty deň ho stvoril Boh na svoj obraz. A ak tam nie je - zanechal stopy...“

Legendou je pre mňa tetka Marka – Mariška ako ju všetci nazývali, Šmatláková, prezývaná „Šmatláčka“. Hoci to bude už 10 rokov, čo sme jej s pietou dali navždy zbohom, je to akoby od nás odišla iba včera. Rodáčka zo Sedličnej, ktorá sa narodila manželom Anne a Adamovi Šmatlákovi dňa 16. 8. 1919. Zomrela 9. 12. 2008 v Sedličnej. Najstaršia zo siedmich detí manželov Anny a Adama – Ján, 19. 5. 1921, zomrel 15. 3. 1944; Štefan – 13. 12. 1922, zomrel 20. 3. 2011; Pavol – 1. 5. 1924, zomrel – 24. 10. 2008; Anna – 1. 10. 1926; Jozef – 19. 5. 1937, zomrel 27. 9. 2007; Gabriela – 5. 12. 1939.

V mladosti chodila slúžiť bohatým gazdom, pracovala na robotách v Nemecku, a keď sa zhoršilo zdravie milujúcim rodičom, našla si prácu v Trenčianskej TOS-ke ako žeriavnička a neskôr ako skladníčka.

S láskou sa postarala o svojich rodičov a s radosťou pomáhala svojim súrodencom a ich rodinám. Poznali sme ju ako horlivú členku Červeného kríža, daryňu krvi a bola vždy tam, zväčša na bicykli, kde bolo treba pomôcť pri kultúrnych akciách. Už ako deti sme ju radi počúvali, fascinovaní každou novou informáciou a učili sme sa od nej obozrelosti a pomoci druhým. Brávala nás na púte a výlety po rodnej obci. Často nám rozprávala príbehy z čias vojny. Ako napríklad tento:

„Blížila sa krásna jar a nezadržateľne aj vojenský front. Na Veľký piatok som sa vybrala so sestrou do Trenčína na Božie hroby v kostoloch. Pri návrate domov nad Sv. Jánom zakrúžilo lietadlo a spadlo na zem. Pomyslela som si, či nie je treba nejako pomôcť. Vzápätí sa objavil vojak a pýta sa, či sú tu naši vojaci. Ja som im povedala, že v dedine sú Nemci. Len som mu prízvukovala, aby rýchlo utekal preč. V Selci už boli partizáni. Poslúchol. Pokračovala som v ceste. V jednom momente sa vedľa mňa rozplakala sestra Gabriela a začali po nás strieľať Nemci, lebo nás zbadať. Opýtali sa ma po nemecky, kde sú vojaci. Vedela som už trochu ich reč, pretože od roku 1941 až 43 som bola na robotách pri meste Wurzbuchen. Odpovedala som, že hádam pri Váhu.“

Po ceste išiel oproti jeden muž zo Sedličnej a upozornil ma, aby som išla domov cez dedinu, pretože už všade boli vojaci.

Keď prechádzal vojnový front, tak sme sa podľa možnosti poschovávali, aby nám Nemci nemohli ublížiť. Úkrytom na veci bola naša 19 metrov hlboká studňa, ktorá bola bez vody. Do nej sme dali vreče so šiestimi pecňami chleba, ktoré som pred sviatkami napiekla. Na to išlo vrečko s makom a nové látky na posteľné prestieradlá. Šijací stroj Singer sme zanesli ku krížom k potoku. Pri Majeri boli ruské kaťuše a od Chocholnej strieľali zasa Nemci. V dedine museli ľudia evakuovať na Betlehem. My sme sa skryli so sestrami a bratmi pod Inovčekom. Taká bola jar 1945.“

Pocit duševného zblíženia s človekom, ako bola ona, je nenahraditeľný. Ona nás mala veľmi rada. Mala rada kroje, v kroji som ju videla chodiť do kostola i v tom bežnom živote. Vravela, že je v nich sol' zeme: „*Krásna a smútok i radosť zároveň.*“ Mala rada všetky deti súrodencov i keď svoje nikdy nemala, ktoré pomohla vychovať a nikto ju na starobu neopustil, ale každý ju mal pod ochrannými krídlami.

Kronika, ktorá mi bola darovaná na Vianoce v roku 2000 od tetky Marky sa pomaly zaplňa novými životnými udalosťami našej rodiny, rodiny Šmatlákovcov.

„Koruna starcov sú deti detí a sláva synov sú ich otcovia.“ (Kniha Prísloví 17.6.)

Anna Navrátilová

Pamätník

Zaujímavosť

O pár dní bude odhalený v obci Trenčianske Stankovce pamätník obetiam vojen pri budove Obecného úradu. S nápadom prišli občania našej obce, vedenie obce súhlasilo, poslanci schválili potrebné financie, a tak sa o pár dní bude konať slávnosť so spomienkou súvisiacou s odhalením tohto pamätníka. My sme požiadali jedného z autorov, pána architekta Pavla Balaščáka, o pár slov pred jeho odhalením.

„Pamätník sme tvorili vo vzájomnej interakcii ako autorská dvojica – sochár Igor Mosný a architekt Pavol Balaščák.“

Zadanie pamätníka obetiam I. a II. svetovej vojny v Trenčianskych Stankovciach je špeciálne tematickým spojením dvoch podobných tragických spoločenských udalostí vo forme jedného diela, čo malo vplyv na jeho konkrétne sformovanie.

Pamätník je riešený ako výtvarno – priestorová symetrická kompozícia v ťažisku voľnej plochy vedľa Obecného úradu. Samotné výtvarné dielo je umiestnené na kompozičnej osi,

ktorá nesie symbolický význam plynutia života človeka v čase. Jadrom kompozície je postava človeka oprostého od sociálnych, spoločenských a militaristických znakov, len vo svojej prostej podstate, pričom je vklinená medzi dvomi žulovými blokmi, ktoré symbolicky vyjadrujú dve svetové vojny. Na kamenných blokoch budú umiestnené texty s menami obetí I. a II. svetovej vojny.

Celkový výraz diela bude podporený nočnou ilumináciou a po určitom čase aj výraznou stromovou zeleňou, dotvárajúcou celkovú kompozíciu priestoru pamätníka.

Do verejného priestoru sme okrem iných realizácií spoločne vytvorili napríklad park s výtvarnými dielami pred budovou EVPU v Novej Dubnici, pamätník obetiam komunizmu v Trenčíne, pamätník Jiřího Krohu na námestí v Novej Dubnici, pamätník Alexandra Dubčeka v Ríme a iné diela.

Pavol Balaščák, Dušan Pevný

Pol'nohospodárske družstvo

Zaujalo nás

„Pol'nohospodárske družstvo Inovec Trenčianske Stankovce hospodári v siedmich katastrach na cca 1900 ha poľnohospodárskej pôdy. Orná pôda predstavuje viac ako polovicu z tejto výmery. Osevný plán tvorí kukurica na zrno a na siláž, pšenica, raž, sója, cukrová repa a konope. Pre potreby živočíšnej výroby pestujeme lucernu a lucerno-trávne miešanky.“Tol'ko zo slov predsedu PD Inovec Trenčianske Stankovce Ing. Ľubomíra Gajdoša. Redakcia novín HLAS je rada, že môže na svojich stránkach priniesť informácie o jednom z najtradičnejších a najväčších zamestnávateľov a hospodárov v katastrach našej obce. Tu sú odpovede pána Ľubomíra Gajdoša.

Aká sa očakávala úroda?

„Mimoriadne teplé a suché počasie v tomto roku rozhodne zanechá následky, a preto reálné úrody v tomto roku nepredpokladáme. Nechcem zachádzať do detailov, ale vplyvy počasia sa prejavili na porastoch pšenice, ale aj ďalších plodín, napríklad sóje a kukurice. Cukrová repa môže ešte zareagovať na zrážky z posledného obdobia. V rámci republiky je ale signalizovaný výskyt niektorých hubových ochorení a uvidíme, ako sa nám podarí s nimi vysporiadať. Zatiaľ to vyzerá dobre.“

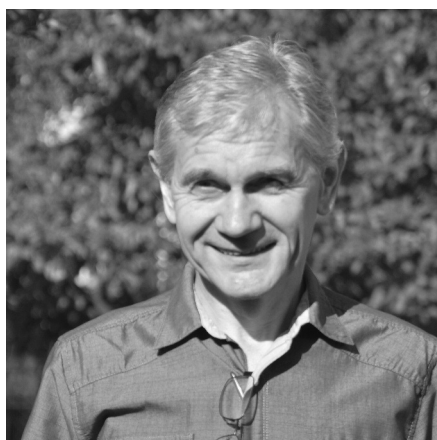
Za sebou máme aj 4 kosby lucernotráv. S úrodou sme vzhľadom na vysoký deficit zrážok spokojní. Bola len priemerná, ale dopestované množstvo je dostatočné pre potreby živočíšnej výroby.“

Akým podielom je zastúpená živočíšna výroba?

„Živočíšna výroba je zameraná na chov hovädzieho dobytku mliečneho typu „holštejnskeho“ plemena a tvorí viac ako polovicu tržieb družstva. Darí sa nám udržiavať prosperitu družstva len vďaka produkčným parametrom na úrovni slovenskej chovateľskej špičky. Stále však veríme tomu, že poľnohospodárstvo má byť vyvážené, a že potraviny sa majú vyrábať tam, kde sa spotrebujú. Preto aj naďalej uvažujeme s vysokým podielom živočíšnej výroby.“

Akej plodine sa u nás najviac darí a čo je najviac žiadané na trhu?

„Podstatná časť pôdy je osievaná v súlade s potrebami živočíšnej výroby. Pri zaraďovaní

ostatných plodín do osevného postupu sa potom už nemôžeme riadiť len ekonomickými parametrami, ale musíme zohľadňovať aj agrotechnické požiadavky vyplývajúce z osevného postupu a lokality.

U všetkých pestovaných plodín vieme dosiahnuť nadpriemernú úrodu a primeranú efektívnosť.

V konkrétnom roku však výsledok do značnej miery závisí od parciel, na ktorých je daná plodina pestovaná. Ale všeobecne, dobre nám vychádza cukrová repa.“

Aký očakávate rozvoj, o čo chcete rozšíriť sortiment?

„Rozhodnutie pre chov hovädzieho dobytku patrí k tým, ktoré nie je možné ľahko meniť. Hlavné posledná fáza tohto procesu si vyžiadala

veľké investície a bola veľkým zásahom do životných podmienok zvierat. Cieľom na najbližšie roky je dokončiť potrebné investície a doplniť farmu na optimálny stav. V tomto a v nasledujúcom roku uvádzame do prevádzky nové zariadenia na ekologickú aplikáciu priemyselných hnojív, hnojovice ako aj ďalšie moderné zariadenia na obrábanie pôdy. Štruktúra osevu je zastabilizovaná a v najbližšom období nepredpokladáme zásadné zmeny.“

Kol'ko má PD zamestnancov?

„Na družstve pracuje priemerne 40 zamestnancov v trvalom pracovnom pomere.“

Ako vedenie PD vychádza s obcou?

„Náš vzťah s obcou možno určite považovať za korektný. Družstvo, to sú aj stovky nájomných vzťahov s obyvateľmi obce, kilometre hraníc s pozemkami, na ktorých sú rodinné domy, tisíce ton tovaru, ktoré musia byť ročne prepravené z poľa do skladov. Je mnoho situácií, kedy sa stretávajú záujmy obce a jej obyvateľov so záujmami družstva. A som rád, že aj napriek tomu je tretích plôch skutočne minimálne množstvo a pokiaľ aj konfliktné situácie nastanú, vieme vec objektívne posúdiť a nájsť spoločné riešenie. Vážime si spoluprácu a snažíme sa byť korektným partnerom.“

Nejakú zaujímavosť, čo sa málo vo verejnosti vie a pod.?

„Ľudia z okolia si už pravdepodobne všimli, že sme začali pestovať konope. Máme v tej súvislosti už aj niekoľko úsmevných príhod, najmä v súvislosti s podobnosťou s iným druhom konope, ktoré má omamné účinky. Naše konope takéto účinky zaručene nemá. Menej známa ale je, že sme v tomto roku zriadili prevádzku na lisovanie konopného oleja, ktorý už dodávame na trh. V najbližších dňoch rozšírime produkciu o lisovaný olej z ľanu a maku. Takže, pokiaľ sa obyvatelia obce stretnú v obchode so značkou „Inô“, tak je to olej a možno neskôr aj iné produkty z družstva v Trenčianskych Stankovciach.“

Ľubomír Gajdoš, Dušan Pevný

O živote Štefana Štukovského 1914-1997 – 2.

Osobnosť

Pokračujeme druhou časťou článku o živote učiteľa, rektora, režiséra, dirigenta a sociálneho pracovníka v jednej osobe, ktorý zanechal v živote Stankoviec a jeho obyvateľov nezmazateľnú stopu, pána Štefana Štukovského.

Niekedy v roku 1947 bol Kultúrny dom vo Veľkých Stankovciach premenený na Strednú školu a Štefan Štukovský sa stal jej prvým riaditeľom. Pre nižšie ročníky zostali v chode staré jednotriedky po okolí až pokým bola postavená nová budova školy. Bol 2 roky aj redaktorom pre noviny Trenčianske Hlasy a aktívny pre Demokratickú stranu. Nástup komunizmu ho zastihol vo funkcii okresného predsedu Demokratickej strany. Manželka mu vyčítala, že sa nechal nastrčiť do takej funkcie, čo zrejme odzrkadlilo pravdu, lebo mnohí už zrejme videli, že veľká zmena režimu je pred dverami.

Táto činnosť bola na očiach nového režimu a jeho kariéru v Malých Stankovciach ukončili tým, že bol preložený v septembri 1950 za riaditeľa školy do Sološnice na Záhori. Tam bola nová veľká škola s telocvičňou a tiež pekný dom pre riaditeľa hneď pri škole. Po tejto stránke to bolo vylepšenie, no bol ďaleko od priateľov čo mal v Stankovciach aj v okolí, od Bodovky po Trenčín a príbuzných vo Veľkých Bierovciach. Jeho pestrá 4 ročná kariéra v Stankovciach sa stala minulosťou.

Počas života v Stankovciach ešte všetko išlo obvyklým, dá sa povedať normálnym spôsobom, no v Sološnici už bol nástup nového režimu viditeľný všade: vzhľad tried, výučba, ako aj zasahovanie režimu do výučby. Vyučovanie náboženstva na školách bolo ukončené. Štefan Štukovský mal problém s touto zmenou a bolo iba otázkou času, kedy sa dostane do konfliktu s nadriadenými. Bohatý spoločenský život v Stankovciach bol nahradený občasnými párty vo veľkom dome s kolegami a priateľstvom s miestnym farárom aj susedom

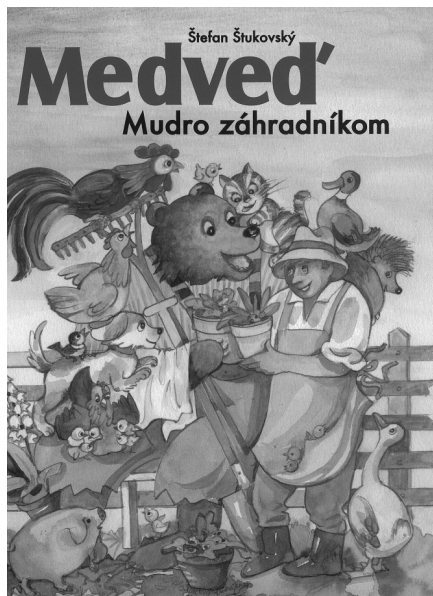
Palkom. V Sološnici mal starú motorku ešte zo Stankoviec. Využíval ju rád a robil na nej cesty aj do Stankoviec. Ledva na „jedničke“ zvládala také brehy, ako sú na Brezovej.

Rodina sa v roku 1955 nasťahovala do ešte nedokončeného domu v roku 1955. Prvé dva roky musel dochádzať učiť na Lubinu, než sa našlo voľné miesto pre učiteľa v Novom Meste. So súborom Lubinčan vo Folklornej súťaži v Bratislave v máji 1958 obsadili druhé miesto a súbor vystúpil aj na známych slávnostiach vo Východnej.

V Lubine je veľký pomník partizánom na vrchu Roh a raz do roka sú tam impozantné slávnosti. Pri tejto príležitosti publikovali aj brožúrky, v ktorých sa mala zvečniť hlavne hrdinská činnosť ľudí v Podjavorinskom kraji cez vojnu a odboj proti fašistom. Pán Štukovský zozbieral veľa materiálu a kontaktoval mnoho ľudí, čo boli v minulosti v tejto činnosti zainteresovaní, a tak sa zrodila prvá brožúrka „Po stopách odboja v Podjavorinskom kraji“ (v roku 1960) a nasledovali ďalšie: „Na vrchu Roh“ (1961), „Z bojov a práce ľudu spod Javoriny“ (1962), „Z bojov za slobodu na strednom Považí“ (1963). Ako autor je prvýkrát uvádzaný až v obšírnejšej brožúrke spolu s p. G. Kalacom z roku 1964 pod názvom „V borbe za slobodu“. Ešte nasledovali „Cesty k pamätníku“ (1965) a „Pod zástavou cti“ (1967).

V roku 1969 v spoluautorstve s Ing Letkom vyšla knižička „Tragédia Selca“, v ktorej sa hovorí o tom, ako bolo odvlečených za vojny 39 mužov zo Selca. Prispieval aj článkami do Učiteľských novín.

Mal veľa nápadov na písanie, no žil v období, kedy bolo možné publikovať len to, čo prešlo vtedajšou cenzúrou. Ešte v roku 1970 mal už schválenú rozsiahlejšiu poviedku „Medved' Mudro záhradníkom“, ktorá bola

pripravená i s ilustráciami do tlače a v poslednej chvíli stornovaná, lebo niekto zistil, že jeho syn (narodený v Malých Stankovciach) zostal v roku 1968 počas Dubčekovskej jari v zahraničí, na Západe. To bolo v tej dobe interpretované ako nedobrá vizitka pre režim.

Keď syn Sveťa dostal „faccimile“ tejto knihy po 30-tich rokoch do rúk a dozvedel sa o jej osude, tak sa ju rozhodol vydať. Ilustrácie boli stratené, no požiadal známu ilustrátorku, akademickú maliarku Jarmilu Dicovú, aby pripravila ilustrácie. S veľkým oneskorením knižička pre deti aj s nádhernými ilustráciami uzrela svetlo sveta. Dnes mládež preferuje menej textu ako je v tejto knižičke, ale jej vydanie vypovedalo, že neprajníci boj vyhrali, ale vojnu prehrali. Viem, že mnoho ľudí by dnes mohlo povedať to isté.

Pán Štukovský učil v Novom Meste nad Váhom na jednej škole až do roku 1969, kedy bol prepustený z učiteľstva a jeho dcéra nemohla nejaký čas študovať na univerzite za trest, že jeho syn emigroval. Spočiatku veľmi ťažko niesol stratu svojho obľúbeného povolania, ved' bol rodený učiteľ, ktorý miloval svoje povolanie a interakciu s mladými ľuďmi.

Po nejakom čase si našiel prácu ako obchodný zástupca pre jedno vydavateľstvo a postupne sa uspokojil s osudom. V roku 1980 mu bolo dovolené navštíviť syna v Californii a potešiť sa aj z vnúčat.

Krásny život Štefana Štukovského skončil v roku 1997, kedy zomrel v Novom Meste nad Váhom, kde je aj pochovaný. Rozlúčiť sa prišli aj Stankovčania, čo bolo veľmi pekné, že nezaбудli po toľkých rokoch na svojho učiteľa, rektora, režiséra, dirigenta a sociálneho pracovníka v jednej osobe.

Veľa sa udialo v dnešných Trenčianskych Stankovciach po jeho odchode a je potešením, že v tradícii spevokolu aj v divadelnej činnosti je pokračovanie.

God bless you Stankovčania.

MUDr. Svetozar Stukovsky
California, April 2018

Vodice – ozveny leta

Tip na dovolenku

V dňoch 14. až 21. 7. 2018 uskutočnila TJ Sokol Trenčianske Stankovce 8. ročník rekreačného pobytu pri mori vo Vodiciach v Chorvátsku. V piatok 13. júla neskoro večer vyrazil 25-miestny autobus od pána Letka na cestu do Vodíc. Ďalší deň ráno po príchode nás pán Ante s manželkou (domáci pán a vlastník ubytovania) privítal a pohostil rakijou s kávou. Po ubytovaní sa niektorí oboznámili s miestom, nedočkavejší zamierili na pláž okúpať sa po ceste v mori.

Hneď v prvý večer sme si všetci posedeli na dvore s domácimi a zaspievali pri harmonike brata Jana Zemánka, člena heligón partie „SOKOLKA“.

Mali sme šťastie, že hneď v nedeľu celé Vodice žili prípravou na finálový zápas majstrovstiev sveta vo futbale medzi Chorvátskom a Francúzskom. Pri mori na námestí postavili veľkoplošné plátno, kde sme aj my zažili atmosféru finálového zápasu. Aj keď Chorváti nakoniec prehrali, mali všetko pripravené na oslavu víťazstva a bolo to treba minúť...

Zažili sme trúbenie áut s vlajkami, svetelnú show, ohňostroj, petardy a pohostenie z pečeného vola, ktorého od rána piekli.

Každý deň vedúci zájazdu po príchode na pláž postavil drevenú hru KUBO. Vo chvíľach, keď sme sa nekúpali alebo neboli na občerstvení, sme hrali túto hru. Pridali sa k nám Chorváti, Nemci a Poliáci, ktorých táto hra zaujala. Radi sme ich prijali medzi seba, nakoľko to už potom malo medzinárodnú úroveň. Dobré sme sa zabavili, zasúťažili a zasmiali.

Raz večer, kto mal záujem, mohol ísť na prechádzku do vedľajšej dedinky Tribun. Tam na kopci,

kde je malý kostolík, je pekný výhľad na more a okolité ostrovčeky.

Inokedy večer sme po dohode objednali pečené prasiatko v reštaurácii. Celá partia si pochutila na mäsku so zemiakmi, chlebom a oblohou. Na záver nám vedúca reštaurácie, na účet podniku, všetkým naliala rakiju a poďakovala za návštevu. Často sme na dvore spievali a rozprávali zážitky z pobytu. Počas celého pobytu sme mali pekné slnečné počasie, iba raz v noci spáchlo.

Ďalšiu sobotu, o piatej v podvečer, po rozlúčke s domácimi a spoločnej fotografii, sme vyrazili domov na Slovensko.

Záverom by som chcel poďakovať všetkým, čo nám prispeli k peknej dovolenke: Ivanovi Jančovi za požičanie hry KUBO, Jánovi Zemánkovi za hru na harmonike, pánovi Letkovi za autobus a Jozefovi Urbánkovi za to, že nás bezpečne doviezol z Vodíc späť na Slovensko.

Pri ceste späť sa ma niektorí pýtali, či bude aj 9. ročník. Tak som u domácich zabezpečil ubytovanie pre 45 ľudí na termín 10. až 21. 7. 2019, teda na 10 dní.

Kto by mal záujem na budúci rok stráviť s nami desať dní vo Vodiciach, môže sa prihlásiť na telefónnych číslach 0908 288 400 alebo 0907 694 808.

Dušan Dutko

Redakcia HLAS

Noviny pripravili: Ing. Martin Jurčo, Gabriel Kádák, Bc. Monika Pevná, Ing. Jozef Kádák, Bc. Radovan Siva, Dušan Pevný, Ing. Štefan Šmatlák, Tomáš Sliva, Slavo Tomík, Ing. Vendelín Sedláček, Dominika Mojžišová, Pavol Múdry, Mgr. Vlasta Pevná - korektúry. Grafická úprava: Jano Kukučka, Tlač: DUO PRINT s.r.o., L. Podjavorinskej 5, Nové Mesto nad Váhom, Prevádzka Trenčín Náklad: 1000 ks. Periodicita vydania: 6x ročne. Zapísané v Zozname periodickej tlače Ministerstva kultúry SR pod číslom: MK – EV 5100/15. Vydavateľ: Dušan Pevný, Rozvadze 501, 913 11 Trenčianske Stankovce

Texty sú zverejnené v pôvodnej verzii autorov bez úprav.

Podnety občanov možno zasielať na e-mailovú adresu: hlas.stankovce@gmail.com.

